

**Een karterend archeologisch
inventariserend veldonderzoek door
middel van boringen aan de Beetezijweg
te Blitterswijk, gemeente
Meerlo-Wanssum (L)**

A.J. Wullink & J.J.A. Wijnen

ARC-Rapporten 2010-1

Geldermalsen
2010
ISSN 1574-6887

Colofon

Een karterend archeologisch inventariserend veldonderzoek door
middel van boringen aan de Beetezijweg te Blitterswijck, gemeente
Meerlo-Wanssum (L)

ARC-Rapporten 2010-1
ARC-Projectcode 2009/753

Tekst

A.J. Wullink & J.J.A. Wijnen

Afbeeldingen

A.J. Wullink & J.J.A. Wijnen

Redactie

A.J. Wullink

definitieve versie

Autorisatie — A. Ufkes

Uitgegeven door

ARC bv

Postbus 41018

9701 CA Groningen

ISSN 1574-6887

Geldermalsen, 2010

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

Projectgegevens

Projectnaam	Beetezijweg, Blitterswijck
Projectcode	2009/753
CIS-code	38205
Projectleider	drs. A.J. Wullink
Contact	0345-620101, a.j.wullink@arcbv.nl
Opdrachtgever	Econsultancy Boxmeer, dr. J.J.A. Wijnen
Contact	0485-581818, wijnen@econsultancy.nl
Bevoegd gezag	Gemeente Meerlo-Wanssum, dhr. M. Terpelle
Contact	0478-699222
Toetsing	Vestigia, drs. R. van Heringen
Contact	033-2779200, info@vestigia.nl

Locatiegegevens

Toponiem	Beetezijweg
Plaats	Blitterswijck
Gemeente	Meerlo-Wanssum
Provincie	Limburg
Kaartblad	52E
RD-coördinaten	N: 204788/393609 O: 204816/393686 Z: 204803/393662 W: 204776/393676
Oppervlakte	ca. 750 m ²

Beschrijving onderzoekslocatie

Geologie	Formatie van Beegden met een dek van de Formatie van Boxtel; rivierzand en -grind met een zanddek. Het plangebied ligt op het Allerød-Jonge Dryas terras.
Geomorfologie	Dalvlakteterras bedekt met dekzand, zwak golvend (4E11)
Bodem	Hoge bruine enkeerdgronden; lemig fijn zand (bEZ23)
Historische situatie	
Archeologische verwachting	Volgens de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) van Nederland (1:50.000) en de Cultuurhistorische Waardenkaart Provincie Limburg bevindt het plangebied zich in een gebied met een hoge indicatieve archeologische waarde. Verder ligt het plangebied tegen een AMK-terrein dat de oude dorpskern van Blitterswijck omvat.

Afbeelding 1. Topografische kaart van de onderzoekslocatie en omgeving, voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

In opdracht van Econsultancy uit Boxmeer heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een karterend archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van boringen uitgevoerd aan de Beetezijweg te Blitterswijck in de gemeente Meerlo-Wanssum. (afb. 1). Het plangebied (circa 750 m²) ligt aan de Beetezijweg, tegen de zuidwestrand van de bebouwde kom van Blitterswijck. Aanleiding van dit onderzoek vormt de geplande realisatie van een woning met garage. Momenteel heeft het perceel als bestemming „agrarische doeleinden - gebied met landschappelijke en natuurwaarden”. Ten behoeve van de voorgenomen realisatie zal de bestemming gewijzigd dienen te worden naar „woondoeleinden”. Hierbij zal een gebied met een oppervlakte van circa 208 m² worden bebouwd. De woning wordt niet onderkelderd en het aanlegpeil van de fundering wordt circa 1 m –mv. De consequentie van de voorgenomen ingreep is dat eventuele waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast. Conform de Wet op de archeologische monumentenzorg dient het plangebied eerst te worden onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden.¹ Het veldwerk is uitgevoerd op 25 november 2009 door dr. J.J.A. Wijnen van Econsultancy, onder leiding van drs. A.J. Wullink van ARC bv. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.1).²

1.2 Onderzoeksgeschiedenis

In november 2009 is een bureau-onderzoek verricht door Econsultancy.³

Volgens het bureau-onderzoek ligt de onderzoekslocatie op een laatglaciaal Maas-terras met dekzandruggen. De locatie ligt mogelijk op de noordoostelijke uitloper van een groot landduin. Volgens de bodemkaart zijn er op de locatie hoge enkeerdgronden aanwezig, maar uit historisch kaartmateriaal blijkt dat het plangebied in ieder geval sinds de 19e eeuw in gebruik is geweest als heide en bos. Mogelijk wordt er een ander bodemtype aangetroffen. Ten zuiden van de locatie ligt wel een groot akkercomplex. Het Maas-terras heeft volgens de IKAW en de provinciale archeologische verwachtingskaart een hoge archeologische trefkans. In principe kunnen bewoningsresten vanaf het Laat-Paleolithicum worden verwacht. In de omgeving zijn in ieder geval archeologische resten vanaf het Neolithicum gevonden.

¹In werking getreden op 1 september 2007.

²De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

³Wijnen, J.J.A., oktober 2009: *Archeologisch bureauonderzoek Beetezijweg (ong.) te Blitterswijck in de gemeente Meerlo-Wanssum*, Econsultancy Rapport 09091566 (conceptversie).

1.3 Doel van het inventariserend veldonderzoek

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) dient ertoe het in het bureau-onderzoek voorgestelde verwachtingsmodel te verifiëren en met veldwaarnemingen te completeren. Het IVO bestaat uit drie stappen: verkennend, karterend en waarderend. Het verkennend onderzoek richt zich op de bodemopbouw en mogelijke bodemverstoringen die de archeologische trefkans kunnen beïnvloeden. Het karterend onderzoek stelt vast of er al dan niet archeologische waarden aanwezig zijn. Het waarderend onderzoek bepaalt de waarde van de archeologische resten.

1.4 Werkwijze

Het IVO is uitgevoerd als een karterend booronderzoek. Hiertoe zijn met behulp van een edelman-boor met een diameter van 7 cm op het onderzoeksterrein 5 boringen geplaatst tot maximaal 120 cm –mv. De locatie van de boringen is vastgelegd met behulp van meetlinten. De boringen zijn, rekening houdend met de toekomstige nieuwbouw, verspreid over het terrein gezet om een juiste, algehele indruk van de bodemopbouw te kunnen krijgen. De boorkernen zijn zorgvuldig uitgelegd, waarbij de opeenvolgende bodemlagen precies konden worden beschreven en opgemeten. De bodemopbouw is per boring beschreven waarbij is er gelet op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals aardewerkfragmenten, houtskool, fosfaatvlekken, vuursteen, natuursteen, verbrand leem en bot. Het opgeboorde materiaal is vervolgens gezeefd over een zeef met een maaswijdte van 2 mm. De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaardbeschrijvingsmethode (ASB).

2 Resultaten inventariserend veldonderzoek

De locatie van de boringen is weergegeven in afbeelding 2. De resultaten van het verkennend booronderzoek zijn opgenomen in bijlage 1. In alle boringen werden zwak siltige, matig grove zanden aangetroffen. Onder een strooisellaag van 2 à 6 cm dikte is een dunne zwak humeuze horizont met gebleekte korrels (AE-horizont) aangetroffen tot 10 à 15 cm –mv. Hieronder is een verbruiningshorizont aangetroffen tot 40 à 100 cm –mv (Bw-horizont). Vervolgens werd het onveranderde, geel gekleurde moedermateriaal (C-horizont) aangetroffen.

De matig grove zanden op de locatie zijn fluviatiel afgezette zanden (afzettingen van de Formatie van Beegden), waaruit het dalvlakteterras is opgebouwd. Er zijn op de locatie dus geen dekzanden aanwezig. De bodem kan worden geclassificeerd als holtpodzol. Dit bodemtype is kenmerkend voor mineraalrijke rivierzanden.

2.1 Vondsten

In boring 3 is op circa 45 cm –mv een klein aardewerkfragmentje gevonden in de Bw-horizont. Het betreft volgens drs. K. Bosma van ARC bv een fragmentje handgevormd aardewerk dat uit de Prehistorie dateert. Het heeft echter te weinig dateerbare kenmerken om het nader te kunnen dateren. Verder zijn er in boring 4 in de B-horizont resten baksteen op circa 20 cm –mv aangetroffen. Dit baksteen dateert waarschijnlijk uit de Nieuwe Tijd.

3 Samenvatting en conclusie

Volgens het bureau-onderzoek ligt de onderzoekslocatie op een laatglaciaal Maas-terras met dekzandruggen. De locatie ligt mogelijk op de noordoostelijke uitloper van een groot landduin. Volgens de bodemkaart zijn er op de locatie hoge enkeerdgronden aanwezig, maar uit historisch kaartmateriaal blijkt dat het plangebied in ieder geval sinds de 19e eeuw in gebruik is geweest als heide en bos. Mogelijk wordt er een ander bodemtype aangetroffen. Ten zuiden van de locatie ligt wel een groot akkercomplex. Het Maas-terras heeft volgens de IKAW en de provinciale archeologische verwachtingskaart een hoge archeologische trefkans. In principe kunnen bewoningsresten vanaf het Laat-Paleolithicum worden verwacht. In de omgeving zijn in ieder geval archeologische resten vanaf het Neolithicum gevonden.

Het verkennend inventariserend booronderzoek heeft aangetoond dat de locatie inderdaad op het dalvlakteterras ligt, maar er geen dekzand aanwezig is. In de rivierafzettingen heeft zich een holtpodzolbodem ontwikkeld. In één boring is in de Bw-horizont een fragment prehistorisch aardewerk aangetroffen.

Geconcludeerd kan worden dat binnen de onderzoekslocatie mogelijk een archeologische vindplaats aanwezig is uit de prehistorie (periode Neolithicum–Romeinse Tijd).

4 Aanbeveling

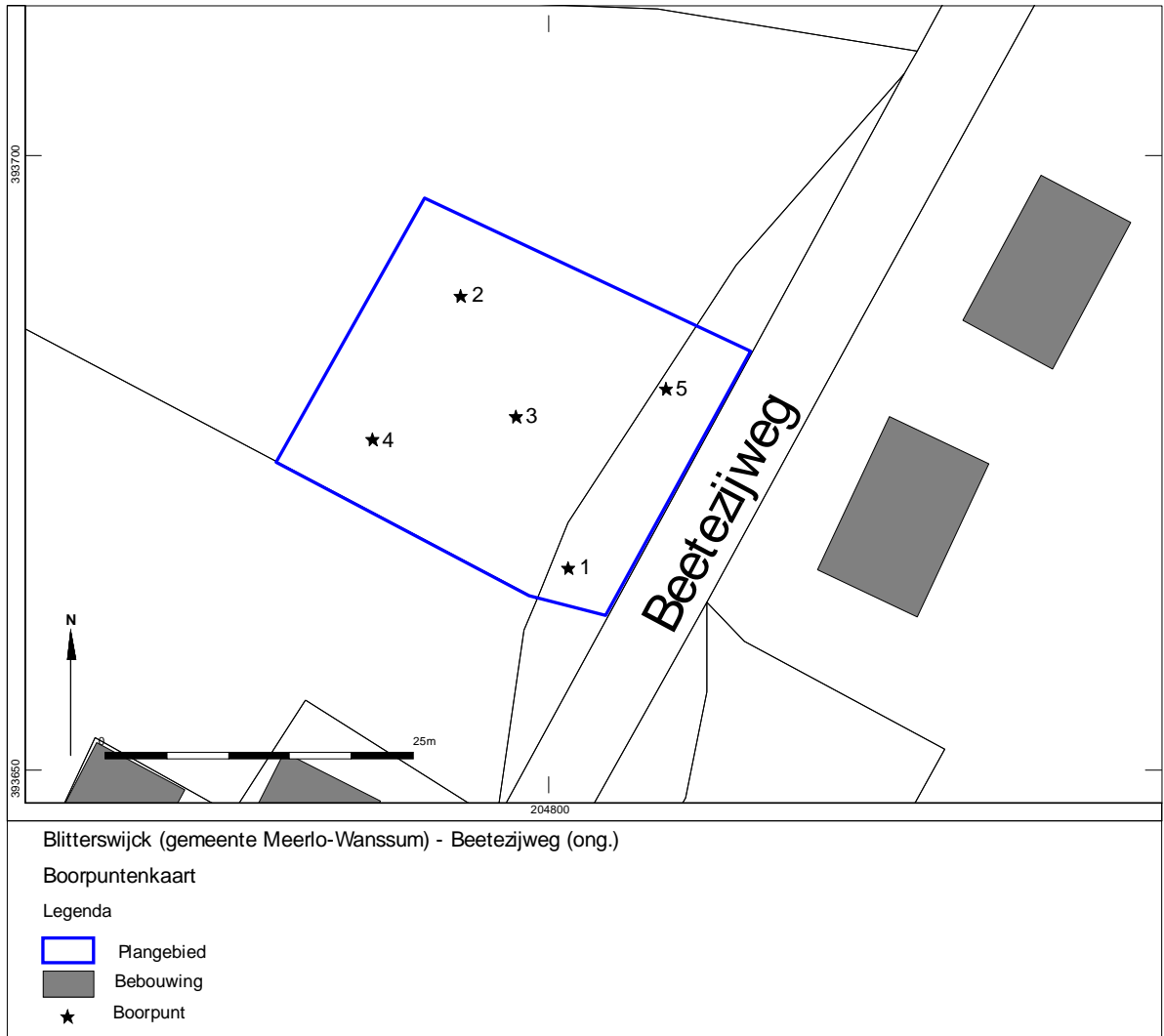
Gezien de mogelijke aanwezigheid van een archeologische vindplaats uit de periode Neolithicum-Romeinse Tijd, wordt de aanbeveling gedaan een karterend/waarderend veldonderzoek door middel van proefsleuven uit te voeren. Dit onderzoek heeft tot doel vast te stellen of er binnen het plangebied inderdaad sprake is van één of meerdere vindplaatsen en eventueel de waarde hiervan te bepalen. Voor een dergelijk onderzoek dient een door het bevoegd gezag, de gemeente Meerlo-Wanssum (na 1 januari 2010 valt Blitterswijck onder de gemeente Venray), goedgekeurd Programma van Eisen te worden opgesteld. Het is aan het bevoegd gezag om te bepalen of en in welke vorm een vervolgonderzoek moet worden uitgevoerd.

Literatuur

Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land*. Assen (Fysische geografie van Nederland). Vierde, geheel herziene druk.

Brandt, R.W. et al. (red.), 1992. *ARCHIS. Archeologisch Basis Register, versie 1.0*. Amersfoort.

Mulder, E.F.J. de et al., 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.

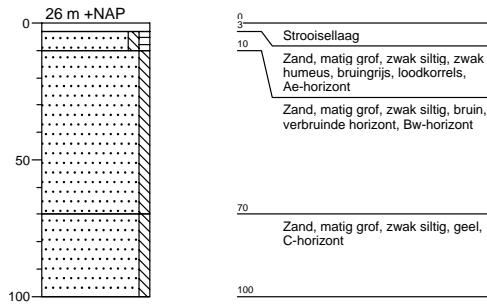

Afbeelding 2. Boorpuntenkaart. Door: J.J.A. Wijnen

Bijlage 1 Boorprofielen

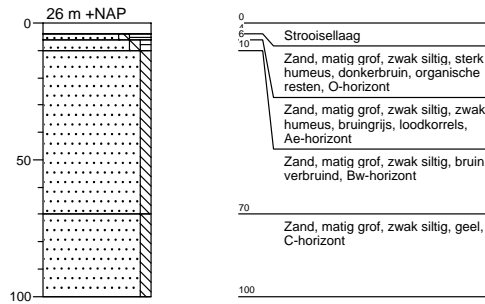
Boring: 1

X: 204802
Y: 393667

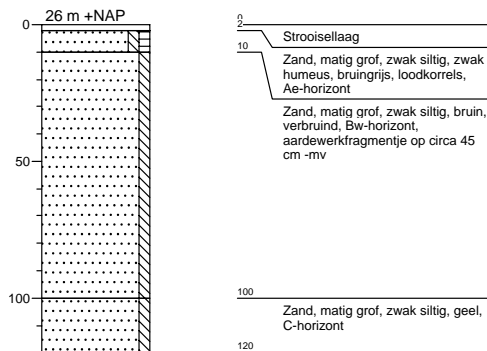
Boring: 2

X: 204793
Y: 393689

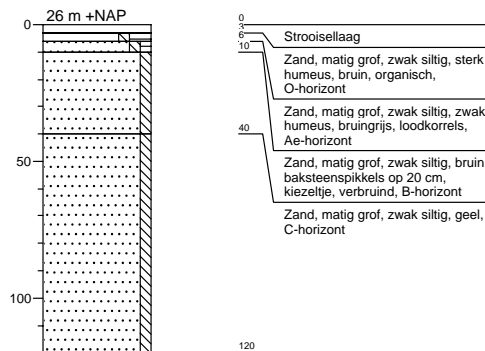
Boring: 3

X: 204797
Y: 393679

Boring: 4

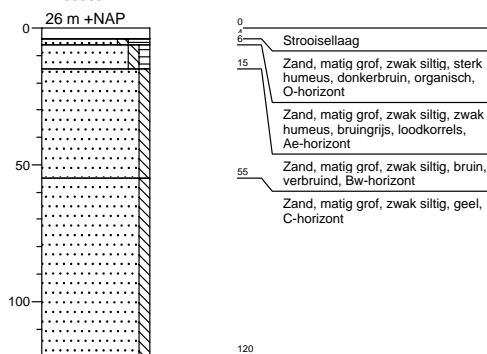
X: 204786
Y: 393677

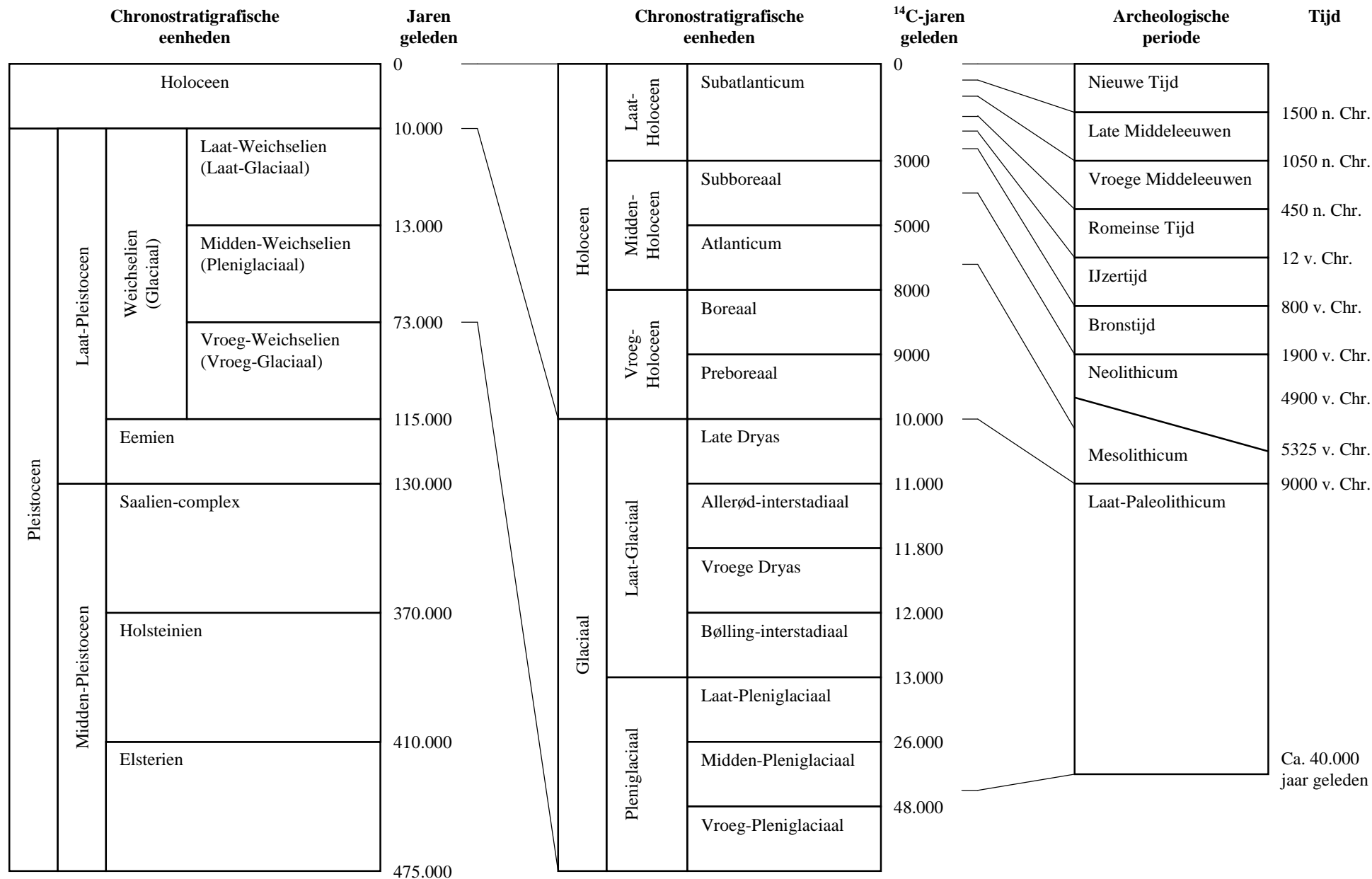

Bijlage 1 Boorprofielen

Boring: 5

X: 204810
Y: 393681

Bijlage 2. Een overzicht van geologische (chronostratigrafische) en archeologische periodes. Door: A.J. Wullink. Gebaseerd op: Brandt et al. 1992; De Mulder et al. 2003; Berendsen 2004.